

Проблема професійної підготовки викладачів іноземної мови в університетах Німеччини

**В.І. Базова
НАУ
Київ, Україна**

На сучасному етапі соціально-економічного розвитку суспільства іноземна мова перетворюється в інструмент, який дає змогу її носіям краще орієнтуватися в навколишньому середовищі, успішно виконувати професійні ролі [1].

З огляду на це не менш важливим та актуальним завданням є професійна підготовка викладацького корпусу вищої школи, зокрема викладачів іноземних мов. У документах Ради Європи зазначається, що оволодіння іноземними мовами є джерелом взаємного збагачення, взаєморозуміння і співробітництва, сприяє спілкуванню і взаємодії, відкриває можливості професійної мобільності, працевлаштування, освіти і доступу до інформації [3;4].

Освітня система Німеччини завжди привертала увагу вітчизняних і зарубіжних дослідників. Протягом багатьох років вища освіта цієї країни вважається однією з найкращих у світі, а їх навчальні заклади очолюють рейтинги найпрестижніших.

В теорії освіти сучасної Німеччини знаходить своє суперечливе відображення різноманіття педагогічних концепцій, поглядів, підходів, установок, але провідною залишається гуманістична концепція, яка включає неперервну, відкриту світові освіту впродовж життя. В Німеччині, як і в інших розвинених країнах Європи і світу, спостерігається поступовий перехід від технократичної парадигми, яка призвела систему вищої освіти у стан жорстокої кризи, до гуманістичної освітньої парадигми. На думку дослідника В. Цюдатіса, теорію й практику підготовки європейського викладача іноземної мови визначають зараз два основні параметри: мовна політика і характерне для неї «міжкультурне вимірювання» [5].

У ФРН упродовж останніх років виникли спеціальні комплекси вправ і завдань, які розраховані не тільки на індивідуальне використання, але й застосування технологій автономного навчання в групі. Компоненти автономного навчання знаходять відображення у сучасних куррикулах з іноземної мови:

- технології автономного навчання не представлені розрізнено в окремих програмах, а інтегровані в куррикули з урахуванням проблеми міжпредметних зв'язків;

- ті, хто навчається, мають уявлення про технології навчання, а також про те, чому, коли і як використовується та чи інша технологія;

- комплекс завдань й вправ побудований таким чином, що учні використовують різні технології на практиці, обговорюючи проблеми, які виникли й оцінюючи ефективність застосування тієї чи іншої технології.

Учені О. Маллей, Т. Хаммот [2] вказують на те, що оскільки процес навчання іноземної мови повинен бути особистісно орієнтованим й автономним, це потребує запровадження технологій автономного навчання в програму підготовки майбутніх викладачів. Даний процес є також індивідуалізованим, оскільки технології навчання добираються для кожної особистості індивідуально з урахуванням її потреб.

Основним елементом автономного викладання є здатність бути «порадником» », що передбачає:

- здатність абстрагуватися від власних нормативних уявлень про вивчення мови;

- здатність сприймати учня в якості суб'єкта навчання й приймати вибрані ними шляхи навчання;

- здатність наочно й доступно пояснити можливі «шляхи» вивчення іноземної мови (аутентичність, транспарентність, конкретність).

Метою підготовки сучасного викладача іноземної мови є «самостійний, який знаходиться в стані творчого пошуку практик (експерт) у сфері навчання /оволодіння іноземною мовою, який здатен правильно й адекватно ві

ковим особливостям учнів планувати й оцінювати заняття з іноземної мови, розумно підходити до вирішення виникаючих на тому чи іншому занятті проблем...» (Richerds, Numan, Wallace, Zimmermann).

Література

1. Рекомендація № R (98) 6 Про сучасні мови. – Страсбург : Рада Європи, 1998. – 5 с.
2. Handbuch Fremdsprachenunterricht] hrsg. von K. –R.Bausch... – [3, uberarb. und erw. Aufl]; Tubingen; Basel; Francke, 1995. – 585 S.
3. Recommendation № R (82) 18 of the Committee of Ministers to Member States Concerning Modern Languages. – Strasbourg : Council of Europe, 1982. – 4 p.
4. Resolution (69) 2 on an Intensified Modern Language Teaching. – Strasbourg : Council of Europe, 1969. – 4 p.
5. ZydatiB W. Fremdsprachenlehrerausbildung. Reform oder Konkurs/hrsg. von W.ZydatiB und G.Neuner. – Berlin und Munchen: Langenscheidt KG, 1998. – 374 S.